

Україна співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР в міжнародних договорах. Обмін територіями 1951 р. Участь в міжнародних організаціях.

Міні-презентація · матеріал уроку без тестів

Що потрібно зрозуміти на уроці

Головна думка. Після Другої світової війни більшість українських земель опинилася в межах УРСР, а західні кордони отримали міжнародно-правове оформлення. УРСР стала співзасновницею ООН і формальним суб'єктом міжнародного права, хоча ключові рішення залишалися під контролем Москви. Паралельно розпочалася форсована післявоєнна відбудова.

- назвати договори, що визначили повоєнні кордони УРСР
- пояснити обставини участі УРСР у створенні ООН
- охарактеризувати межі міжнародної самостійності УРСР
- визначити головні риси четвертої п'ятирічки

1. Основний матеріал

Питання / етап	Що треба знати
Зовнішньополітичні права	У 1944 р. створено республіканський Наркомат закордонних справ, однак принципові рішення визначала Москва.
Створення ООН	25 квітня — 26 червня 1945 р. у Сан-Франциско працювала установча конференція. Делегація УРСР на чолі з Дмитром Мануїльським підписала Статут ООН.
Робота в ООН	У 1946 р. УРСР обрали до Економічної і соціальної ради, а в 1948–1949 рр. — непостійним членом Ради Безпеки.
Кордон із Польщею	16 серпня 1945 р. кордон закріпили переважно по «лінії Керзона».
Закарпаття	29 червня 1945 р. підписано договір із Чехословаччиною; 22 січня 1946 р. створено Закарпатську область УРСР.
Кордон із Румунією	Паризький мирний договір 10 лютого 1947 р. підтвердив належність до УРСР Північної Буковини, Хотинщини та Ізмаїльщини.
Обмін територіями 1951 р.	Район Кристинополя відійшов до Львівської області, а Польща отримала території навколо Нижніх Устриків.
Повоєнна відбудова	План 1946–1950 рр. віддавав пріоритет важкій промисловості та енергетиці: близько 80% капіталовкладень проти близько 7% для сільського господарства.

2. Опорні дати

Дата / період	Подія
25.04–26.06.1945	Установча конференція ООН
29.06.1945	Договір про Закарпаття
16.08.1945	Договір про кордон із Польщею
22.01.1946	Створення Закарпатської області
10.02.1947	Паризький мирний договір
1948–1949 рр.	УРСР — непостійний член Ради Безпеки ООН
1951 р.	Обмін прикордонними територіями

3. Ключові поняття

Поняття	Пояснення
ООН	Організація Об'єднаних Націй
Генеральна Асамблея	головний представницький орган ООН
Рада Безпеки ООН	орган, відповідальний за міжнародний мир і безпеку
суб'єкт міжнародного права	учасник міжнародних відносин із визначеними правами й обов'язками
«лінія Керзона»	основа повоєнного польсько-радянського кордону

4. Постаті та інституції

- Дмитро Мануїльський
- Олександр Корнійчук
- Йосип Сталін
- ООН
- Рада Безпеки ООН

5. Причина → подія → наслідок

Повоєнне переоблаштування Європи й прагнення СРСР закріпити територіальні зміни та посилити представництво в ООН →

Міжнародні договори + участь УРСР у створенні ООН + четверта п'ятирічка →

Юридичне оформлення кордонів, міжнародне представництво УРСР та швидка відбудова важкої промисловості

Підсумок уроку

Повоєнний статус УРСР був суперечливим: вона мала місце в ООН і формальні зовнішньополітичні права, але не проводила самостійної дипломатії. Кордони були юридично оформлені, а господарство відбудовували за централізованою моделлю.